

El primer poemari de Bernardo Valdés

Les paraules i les coses

J. Ricart

En aquest volum contrasta la seua extensió (més de mig centenar de poemes) i la brevetat de les seues peces (que no solen excedir de les quinze línies) Tot un exercici d'estil, i de destilació poètica, en el qual l'autor ha sabut decantar tot el seu allau verbal i decantar-se per una veu més concisa. Hàbilment estructurat en tres parts ben diferenciades el llibre s'inicia amb «*Poemas de las cosas*», en els quals intenta objectivar la seua mirada mitjançant la presència evocadora de certs eines de la llar (cadira, rellotge, collaret o pedra) com si foren bodegons animats per les forces de la llum, l'aire i la paraula.

En tota aquesta sèrie és palesa la dicotomia aristotèlica entre *nomen* i *res*, és a dir entre paraula — «*una ola que regresa / de ninguna orilla, / una cara sin perfil alguno / sin ninguna caricia que la invente*»— i les coses «*que ocurren descaradamente / delante de nuestros ojos / la luz reposa en ellas como exhausta / de haberlas poseído*». De la mateixa manera en molts altres ens explica el seu procés d'autoaprenentatge a partir del qual juga

a establir correspondències entre un referent i un significat: «*Aprendí a nombrar las cosas / desnudándome la voz / para tocar los cuerpos, / descubrí que las palabras / son las prendas caídas / que dejan en el suelo los amantes*».

En la segona part «*Poemas de los días*» —la més nombrosa— el poeta centra el seu interès en el temps com eix vertebrador de la seua existència, ja siga com a present, ja siga com a passat. En aquest mateix punt trobarem desenvolupades la idea de la falsa nostàlgia —ja tòpica en la literatura— d'un temps millor, pel simple fet de ser passat —«*Esos días de trigo y sol de siesta / traen la calma de otro tiempo / más feliz y más puro y más radiante*»— records, instants reflectits, i mitificats en certa mesura, com els de la infantesa (*El mismo miedo*) o la pèrdua de la juventut (*Fin de fiesta*).

Per contra, aquestos poemes estan marcats per un fort pessimisme i esplín, basats en la repetició rutinària i en la manca d'un sentit transcendental de la condició humana. No debades, el temps en molts versos apareix com un ele-

Bernardo Valdés

La Indiferencia

Pre-Textos, València, 2008

ment cíclic: «*Yo digo que la luz y la ceniza / nacen de un mismo fuego, / sólo que mis recuerdos envejecen / y se vuelven capaces de morir, / mientras los días se repiten / como lluvia sobre las piedras*». Tan sols cal ressenyar alguns títols com *El inocente*, on esboça aquesta monotonía o l'avorriment amb peces com *Las horas muertas* o *Matando el tiempo* Aquest *tedium vitae* contrasta de ple amb tota una declaració d'agraïment a la vida, malgrat els seus paranys i entrebancs:

«*Debo seguir adelante / a pesar de la niebla / que arroja los caminos / por los que avanzo a ciegas / con tan míseros recuerdos. / Debo hallar una pregunta / para todas las respuesta*».

Per últim, arribem a «*Poemas del amante*» —pot ser més emocional—, una part que, si minva la seua llargària, guanya en intensitat lírica. Sentiments contradictoris com el dubte, la inseguretat; o altres com l'entrega, el poder de la carícia, això sí tot adobat amb una imatgineria i delicadesa que recorda molt de prop l'estètica japonesa; fins a l'extrem de trobar mig camuflats alguns haikus i tankas com aquesta *Ofrenda*: «*Sin duda la rama se deshoja / sobre el muro / para darse al viento / desnuda de su sombra*».

Malgrat el seu títol, aquest debut de Bernardo Valdés (Barcelona, 1969) no deixarà, per a bé o per a mal, indiferents a ningú. Tot i ser massa prompte per emetre judicis categòrics, en aquest recull sí que podem admirar la senzillesa de la seua veu, així com el seu to marcadament personal. En aquest llibre l'autor ja ha apuntat els seus temes favorits—per altra banda també universals— com són la realitat quotidiana, però trascendida, el temps com a motor del record i de la vida; i una visió de l'amor entre optimista i reservada.